

FOGARAS ÉS VIDEKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Égész évre 8 Kór., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronkint 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Ne engedjük Fogarast!

Ajánljuk: AJTAY JÓZSEF dr. ethnológusnak.

Irta: HALMY GYULA.

Hat év óta, — mióta lapunk fenn áll — évről-évre ki tudjuk mutatni, hogy foglalkoztunk Fogaras földarabolásával és védjük azt; de az akkori irányadó körök jót nevetve Zrinyi-féle kirohanásainkon, a vészharang kongatását semmibe sem véve, elsiklottak e hiób hír felett s üzték tovább az egoisztikus, a lokálpatriotizmus melegágyából fakadt politikát, nem adván komoly jelleget az egész vérpadnak, melyre Fogaras lesz kiterítve.

Nagyobb cikkeken a legutóbbi választás előtt és után tárgyaltuk ezt a témát, hangoztatván erélyesen, hogy: legyen önálló Fogaras!

Ujabban a dolgot 1908. szept. 26. fejtegettük, statisztikai adatokkal illusztrálva, amelyekre azonban a polgárság köréből semmiféle válasz nem érkezett gondolván, hogy úgy se komoly a dolog, kár ezért minden lépés!

Most azonban, a belügyminiszteriumból vett hiteles értesülés alapján, — mikor keleten puskaporos a levegő, kardcsörgés, puskaropogás, srappnelek, élelőtölések akarják szeldelni téiben is a forró levegőt, nem elég egy baj, amely az egész nemzetre kihat, hanem még lokális színezetű hiób hírek is elkedvetlenítik a magyart, helyesebben a magyarság e kis végvárát, Fogarast.

Mult számunkban közöltük azt a leverő hirt, hogy Ajtay József dr. ethnológus — a belügyminiszteriumban újra foglalkozik Fogaras földarabolásával. S az új terv szerint: „a két Küküllő, Brassó és Háromszék egyesülne, egyedül Fogarast darabolják fel. Fogaras, Nagy-

disznód és Szászsebes választana közösen képviselőt!”

Ez a pár sor az, melyet budapesti tudósítónk express levél alakjában hozánk Fogarasra röpitett.

Ez a pár gyilkoló sugár elég arra, hogy újra leüljünk s kezünkbe vegyük a tollat, a leghatározottabban harcolván ez ellen a terv ellen, amely végpusztulásunkat okozná!

Akarva-nemakarva a legkomolyabban meg kell küzdenünk ezzel a tervvel, mert oda fejt, ahol a politika kohójában, lombikjában főzik, keverik az ilyen eszméket, terveket, az a vélemény, hogy: Fogaras lokális érdekeiért nem lehet és nem szabad az országos érdekeket feláldozni.

Aki távolból s pláne térképről, a különböző színek keverékéből nézi, spekulálja a megyék helyzetét, nem tapogatja meg az illető megye pulzusát, ütőereit, nem hallgatja meg annak a szívverését, az Kátó szavaival élve rideg szigorúsággal kimondja a szentenciát: „Ceterum censeo Fogarasiensem esse delendum!”

Mielőtt az illető, vagy illetők ilyen kegyetlen munkára vállalkoznának, fontolják meg alaposan a dolgot, s a végső elhatározás előtt ránduljanak le Fogarasra s tanulmányozzák, rekonosciozzák a terepet a földarabolás előtt, győződjenek meg a valóról, a tényekről.

Mert a holt színekről, a térképről mit látnak? Csak azt, hogy Fogarasvármegye egy kis geográfiai pont — de van olyan nagy mint Erassó — s Fogaras, mint megyei székhely a me-

gyei határvonal szélén fekszik, éppen északra a többi fogarasmegyei községek-től. Tehát mi volna itt a helyzet, nem volna más expediens, mint új megye felosztást csinálni még pedig a következő statisztikával: Fogaras város előnyére! Tervünk ez volna:

A törösvári járás a maga 18,583 lakosával elesnék, csatolják Brassóhoz. A mai megye minden más községe megmaradna, s az elvesztett törösvári járást kapnánk a mai Nagyküküllő és a régi Felső-Fehér vármegye szomszédos községeit, 17,034 lakost. Történeti jogokat sem sértenénk, mert Törösvár 1876-ig úgy sem volt a miénk, ellenben a régi Felső-Fehérből Kucsuláta, Galac, Gianár, Rukkor, Földvár, Oláhujfalu és Kolun már ugyanazon idő óta megyénk alkotó részei.

A csatolandó községek volnánk

Alsórákos	1,657 lélek,
Datk	619 "
Halmágy	1,116 "
Héviz	1,415 "
Hidegkut	527 "
Királyhalma	848 "
Kóbor	891 "
Longodár	981 "
Mátéfalva	676 "
Oláhgyukos	720 "
Olt-Bogát	411 "
Szászgyukos	1484 "
Ugra	1407 "
a kőhalmi járásból, és	
Bokole	828 lélek.
Dombos	492 "
Felmér	1.116 "
Kálbor	939 "

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testhelyet, megszünteti a köhögést, vladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára ötszázfillér és — koronás.

Sona 917 „
a nagysinki járásból.

E terv szerint csak egy száz több-
ségű falut veszene Nagyküküllő, (Szász-
Tyukos) miután ezt földrajzi helyzete
föltétlenül ide utalja, ellenben megma-
radna Nagysink, Nagysáros, Ürmös, Kis-
sinek, Mártonhegy, Nádpatak, Báránykut,
Szászhalom és Mőha magyar-román köz-
ségek, összesen több mint 10.000, tul-
nyomólag szász lakóssal.

Állana ezek szerint a leendő Fo-
garas vármegye:

1. Fogaras r. t. város	6500 l.
2. fogarasi j. (Galac nélk.)	19,302 „
3. újoltontuti j. (Galacsal)	18,335 „
4. sárkányi járás	22,810 „
5. árpási járás	23.649 „

Összesen 90,596 l.

Ezen terv szerint Nagyküküllő vár-
megye lerázna magáról kb. 15,000 ma-
gyar-románt, kikre nincs szüksége, mi-
pedig nyernék 6,500 magyar és 2,000
német lakost, kikkel megyénk egyhangu
népességi viszonyát tarkázhatnók.

Fajnépességileg a tervezett Foga-
rasmegye képe: 13,000 magyar, 6,000
német és 71,500 román anyanyelvű
polgár.

Igye szerint a tervezet szerint, mely
nagyon is elfogadható — lenne Foga-
rasból egy életképes, perfekt vármegye.

Fölfrissült vér lüktetne ereiben,
más volna észjárása, gondolkozása, más
az érzülete. Magyarabb volna a szellem,
hazafiasabb, érzételesebben dobogna
a szív, szabadabban repülne a lélek.

Önálló lenne Fogaras mint várme-
gyei székhely, egyedül választana kép-
viselőt, azt a kit ő akar. (De nem Mik-
száthot!)

E fejedelmi, ősi sásfészek lerázván
magáról a koloncokat, dolgozna füg-
getlenül, szabadon.

Kiadná a jelszót! Irányítaná az
egész megyét csörgő bilincsek nélkül s
levetvén százados lethargiáját, kormá-
nyozna, igazgatna kénye, kedve szerint
s taktikáját nem rontaná el a jövővé-
nyes, idegen, beözönlött elem.

Vissza nyerné ősi jellegét, amikor
még a magyaroké volt itt minden por-
szem, vérrrel megszentelt rög. S az or-
szág nyerne Fogarassal egy megmagya-
rosodott megyeszékhelyet.

Mert hiszen alkalmunk volt egy
1595-ből való régi könyvből olvasni,
hogy minden a magyaroké volt itt, olyan
neveket találunk, mint: Szabó Gábor,
Kiss András, Tóth János, Lévy Péter
stb. . . . A románok, szászok e könyv
tanúsága szerint csak később származtak
be Fogarasra s kezdtek tért hódítani,
földeket vásárolni s templomokat épí-
teni.

Egyszóval ezen önállóság alapján
hazafias szellem, szilárd jellem, komoly
elhatározás, a magyar állameszme tiszte-
lete jellemezze Fogaras!

Födolog lehetsz most, hogy talpra
Fogaras! Mutasd meg, hogy van élni
benned hit, jog és erő!

Elég volt a csiga lépés, a százados
lethargia, törd szét a bilincseket s hassz,

alkoss, gyarapíts! Haladj rohamosan!
Mutasd meg, hogy életképes vármegye
vagy, vannak határozott vágyaid, kíván-
ságaid: kérd, követeld a pénzügyigaz-
gatóságot, kir. törvényszéket, üzletveze-
tőséget, stb. . . .

Ha látják, hogy akarsz, nagy esz-
méid, terveid vannak, a sarkadra állsz,
meglásd nem fognak feldarabolni, — el-
tiporni, mint egy parányi férget.

Hat év óta ugy is a haladás ut-
jára léptél, hódítani akarsz, tehát ne
félj, ne hátrálj! Néma, szemérmes kol-
dusnak üres a tarisznyája!

Itt az ősi sásfészek, a fejedelmeké,
vannak régi tradícióid, keresd elő penészes
alapító leveleidet, a poros, molyos levél-
tárakból, támaszd fel azokat, zörgess, har-
colj, de ősi jogaidat ne engedd szétszedni,
feldarabolni.

Mert hiszen ilyen fejedelmi dicső
multtal bíró, ősi hagyományok, régi tra-
díciók alapján felépült, fejlődő megye
feldarabolása, megszüntetése, nem lehet
országos érdek akkor, ha a mostani terv
céljának, érdekének megfelelő olyan ter-
vet hajthatunk végre, a mely ezt a dicső
multtal bíró megyét továbbra is fenn-
tarthatja, önállóságát megerősítheti.

Ne engedd tehát, hogy faluvá de-
generáljanak, hogy elvegyék tőled a
közigazgatást, az adminisztráció közép-
pontját, az áll. építészeti, erdészeti, kir.
taufelügyelőségi stb. hivatalt, amelyeket
keservesen, véres verejtékkel szereztél
meg, ne engedd, hogy a geografiából
kitöröljenek s más megye bérence légy.

TÁRCA

Theosophikus énekek.

I. Keresztjén.

Bizony, bizony, sötét az élet
És ninösen benne semmi jó
S majd eljövend a nagy ítélet,
Hol törve leszén a dió.

És aki gonosz, balra térend
És jobbra áll az, aki jó
És kürttel barsán az ítélet,
A nagy Annunciáció.

A Fiuisten trónra száll,
Árnyat vet az örök szemöldök,
Sir a dus gazdag, sivit az ördög.

Az angyalok harmonikálnak,
A szentek körben térdén állnak,
És Cecilia zongorál.

II. Indus.

A fény alatt, az ég alatt, a lég alatt,
A fény alatt, a lég alatt, a jég alatt,
A fény alatt, a kék alatt, a zöld alatt,
A fény alatt, az ég alatt, a föld alatt,
A fény alatt, az árny alatt, a láng alatt,
A teknősbéka és az elefánt alatt
A lenti durvább semmiségre vánkosul
Egy óriási isten arca sulyosul.
Egy isten óriási arca tartja fenn
Szemöldökével a Mindent a semmiben

S szemöldökét folyvást mozgatva egyaránt
Mindent egyhangu és örök mozgásba ránt.
Kímérten, mint az óra, némán, mint a kő,
Örök busásan, mint maga a bus Idő.
Tiktak, tiktak, tiktak, tiktak, tiktak bizony
Betegen fekszik a világ e vánkoson
E kőkemény istenkoponya vánkosán
Fekszik a vak világ betegen, ostobán,
És óriási keble lázasan piheg.
Ki érti meg ma énekem, ki érti meg?
Ski tudja, mert én nem tudom, hogy mit jelent?
S ki hiszi el, hogy jártam, jártam odalent,
Hogy jártam ott, hol nincs világos, nincs sötét,
És láttam azt az arcot és szemöldökét,
A melynek ütemére a világekebel
Piheg . . . Én jártam ott.
És nem rémültem el.

Babits Mihály.

A st. louis-i világkiállításról.*

— A „Fogaras és Vidéke” eredeti tárcája. —

Írta: VÉRTESI KÁROLY.

(Folytatás és vége.)

Már a chicagói kiállítás kinyitotta Európa
szemét, hogy jobban lassá Amerikát, most
megláthatta teljesen. Egy kis népvándorlás
volt itt, tudósok, államférfiak, magas rangu
tisztségviselők, iparemberek, kereskedők és pérz-
emberek, egész testületek jöttek át Euró-
pából, mindent megláthattak, új benyomá-

* A szerző most megjelent „Körutazás Ame-
rikában” című könyvéből.

sokat, mélyreható tanulmányt, tiszta látkört
szerezhetek. Azonkívül, mintát vehettek sok
dologról s otthon elmondhatnak, kitarthatnak
mindent, tapasztalataikat a tanulóknak el-
méknek. Amerika fölünk sokat tanult, de
mi is tanulhatunk tőle most.

Valóban sokat látunk, sokat tanulunk
a világkiállításon. Ha egy hónapig látogatja
valaki, minden nap új csodákat lát, tárgyak
a régi kulturállamokból és az újvilágból egy-
aránt. A technica bámulatos előrehaladását
látjuk. Minden égőv terményét látjuk, az
emberi nem legkezdetlegesebb iparágait. A
tisza látásnak, gyakorlati tapasztalásnak,
mindenről való kioktásnak nincs vége a Fo-
rest Parkban elővarázsolt városban, mely a
modern csodák csodája. Nap-nap után is
visszavágytam nézésére.

Ez a kiállítás, bemutatkozás a világ
nagy színpadán, szorosabban csatlolta Európát
Amerikához s ez learatta Európa bámula-
tát. Emberi szem azt még nem látta, ami
itt, a lehetetlenségek nagy birodalmában, a
XX. század mesgyéjén elé volt állítva s nem
is egyhamar fogja latni. Rövidlátó emberek
munkájának a koronája volt itt, az egész
emberiség érdeklődésének a központján. Azt
tudta a régi jó, néhai való világböles, rabbi
Akiba, hogy nincs ujság a nap alatt! Bi-
zony vannak itt olyan bámulatrakeltő uj-
donságok, találmányok, melyekről nem is
álmott Akiba. A tények világánál győző-
dünk meg erről. Látnia kell a látóknak.

Ezek azok a szent eszmék, magasztos érzelmek, amelyek e hírből hallatára szívünk fájó hurjait megrezegtetik az tehát, aki ezt a megyét föl akarja trancsirozni, először jöjjön Fogarasra, hogy hallhassa panaszainkat, szívünk lüktetését s lássa városunk rohamos haladását.

Ha ezekről hiteles tapasztalatokat szerez magának, meggyőződést, lehetetlen, hogy szíve, lelke lenne földarabolni Fogarast.

Polgártársak! álljunk össze s szent jogainkat védelmezzük, ne engedjük. Mutassuk meg, hogy legyen igazság, szent jog és törvény, vagy pusztuljon a világ! Így akarjuk! Nem engedjük! Ennek így kell lennie! — Még a poklok kapuit is meg kell döngetnünk e miatt.

„A szív.”

Írta: Kodrea György.

Az i. t. olvasó ezen csengő címre bizonyára azt gondolja, hogy valamely szerelmi arzenálból ragadtam ki tárgyat, én azonban szerénységgel kijelentem, hogy egy, a maga nemében páratlan, klasszikus mű rövidke ismertetésével fogom becses figyelmöt igénybe venni ép a sokféle jó ajándékot hozó karácsony közelgésére való tekintetből.

Pártfogolt művem olasz eredetű, szerzője Edmondo de Amicis, ki „Cnora” — a szív — név alatt már néhány évvel ezelőtt adta ki könyvét (i. t. olvasók között tudom, lesznek olyanok, kik már ismerik) — s midőn megjelent az egész olasz sajtó, mint az ifjusági irodalom egy klasszikus remekművét üdvözölte. Egy esztendő alatt 60 kiadást ért, ami a francia könyvpiacra nem

ritka, de az olaszon valósággal páratlan siker. De Amicis poezisa, mely oly gazdagon árad szét az iskolai élet eme tarka-barka jelenein, teljességében a gyermekeknek van szánva; de azért megragad ez mindenkit, a ki szeret a „kis deákosság” boldog éveire visszaemlékezni, de mindenesetre a legnagyobb haszonnal élvezheti a gyümölcseit ama közönség, melyeknek szánva van, Kicsinyeink e könyvlapjairól csupa nemes érzelmöt szívatnak magukba: szeretett mindeur iránt a mi szép, a mi jó, lelkesedést a legszentebb, a haza iránt.

Egy ifju beszéli el benne napló alakjában egy iskolai év történetét kis elbeszélésekben, melyeket ha elolvassuk, igen hü ismeretöt szereshetünk magunknak arról, hogy milyenek a különféle gyermeki kedélyek, milyenek a valódi szülők, az igazi tanító és a jól nevelt társadalom.

Szerző az ifjuság szívére akar hatni, innen a könyv címe: „a szív.” Ebben De Amicis csodálatos módon mesterkedik s varázsszerű elbeszéléseiből egészséges, vallásos és igen gyakorlati szellem sugárzik ki. Igen alkalmas módon tünteti fel azon viszonyt, mely a tanítók és tanítványok, meg azok szülei között van. Nyelvezete még a fordításban is oly szép, oly igénytelen bájjal és egyszerűséggel van megírva, hogy méltán megérdemli a klasszikus jelzöt. Stílusa tömör sokat mondó s éppen ezért igen élénken hat a gyermeki képzelődésre és azt nemes irányba tereli.

De hadd következzen belőle pár rövidke elbeszélés:

Egy hólabda. Nov. 16-án.

S még mindig hull a hó. Ma reggel csunya dolog történt, mikor kijöttünk az iskolából. Egy csomó fiu, alig hogy kiértek a térre, elkezdtek hólabdával dobálózni; a vizes hóból csinálták a labdákat, mely azokat szilárdakká és olyan súlyosakká teszi,

mintha kövek volnának. A gyalogjárón igen sok ember ment. Egy ur rájuk is kiáltott; hagyjátok el ti huncutok! S ép e percben az utca másik feléről éles kiáltás hallatszott és láttuk, hogy egy öreg ember, a kinek leesett fejről a kalapja, tántorgott s mind a két kezével betakarta arcát. Mellette egy fiu állott, a ki segélyért kiabált. Gyorsan minden felől oda gyűltek az emberek. Az öreg urat egy hólabda éppen a szemén találta. A fiu egyszerre szétbentek. Én ott állottam a könyvkereskedés előtt, hol apámnak valami dolga volt. Egyszer csak néhány pajtásom sebesen szaladva oda jött mellém és belévegyült a többi fiu közé a kik ott állottak. Tették magukat mintha csak ők is a kirakatokat néznék. Ott volt Garone, az oszt. legöregebbje s legjobb szivűje, szokás szerint most is nagy darab kenyérral a zsebében; Coretti, a kis kőműves és Garotti, az a ki mindig levélbelyeggel kereskedik. Ez alatt nagy csődület támadt az öreg ember között, és egy rendőr meg mások is ide-oda futottak fenyegetőzve és kérdezősködve: Kicsoda volt, ki tette? Te tette? mondjátok meg, hogy ki volt? És megnézték a gyermekek kezeit, hogy nem-e nedvesek a hótól. Garoffi éppen mellettem állott; észrevettem hogy egész testében reszketett és hogy az arca holt halvány volt. „Kicsoda volt? Ki tette? Kérdezték tovább is a közöttük állók. És ekkor hallottam, hogy Garone így szól Garoffihoz: Menj valld be hogy te voltál; gyávaság volna, ha engednéd, hogy valaki más bünhödnék. „Hisz én nem készakarva tettem!” felelt Garoffi, még mindig reszketve mint a gyárfalevél. „Nem tesz semmit, tedd meg kötelességedet! Ismételte Garone. „De nem merek!” „Szedd össze magad, majd én elkísérlek.”

És a rendőr meg a többiek is egyre erősebben kiabáltak: Ki tette? Belement az okuláré a szemébe! Megvakították! Gazemberek!

— Gyere — szól hozzá Garone határozott hangon, — én megvédelmezlek.

És megragadva karját, előre taszította, egyuttal támogatva őt, mint valami beteget. Az emberek látták ezt s rögtön megértették, hogy mit jelent. Nehányan fölémelt ökölrel rohantak oda. De Garone odaállt a középre és azt kiáltotta:

— Kicsoda? Tíz férfi jön egy gyermek ellen?

Ekkor azok félreállottak, egy rendőr kézen fogta Garoffit és utat nyitva magának a tömegben, elvezetett egy sötétebb helyre, a hova a sebesültet is beszállították volt. Mikor megpillantottam, mindjárt ráismertem arra az öreg hivatalnokra, a ki a mi házunk negyedik emeletén lakik kis unokaöccsével. Egy karosszékekben ült, szeme bekötve egy fehér kendővel.

— Nem készakarva tettem — szólit zokogva Garoffi, a ki féltolt volt az ijedségtől. Nem tettem készakarva!

Két ember erőszakosan belökte a boltba és kiabált: „Térdre! Kérj bocsánatot!” Csakugyan le is nyomták a földre. De hirtelen két erőskar ismét tápra állította és egy határozott hang azt mondotta: „Nem uraim!”

A tanító ur volt ki mindent látott.

— Minthogy volt bátorsága jelenkezni, senkinek sincs joga őt lealázni.

— Mindenki elnémult.

— Kérj bocsánatot, — szólit az igazgató Garoffihoz.

Senki sem mondhatja, hogy neki a föld, ujat nem mutathat.

Az ember lüktető, folytonosan kutató, alkotó szelleme, nagy örömet lelt a st. louis-i világkiállításon. Nagy iskola az, ismeretek gyarapítására föltötte alkalmas, a szellemet fogva tartja. Mulatva, szórakozva tanulunk. Aki akart, a kiállításon tanulhatott mesterseget, gyakorolhatta magát a művészetben, világnézetet szereshetett magának.

Az egymillió dollárba kerülő nemzetek utján, a vig Pike-ben pedig, ahová távoli nemzetekből 6000 embert, 1000 vad és szelíd állatot hoztak össze, mindenki a látványosságok nézésével lehetett eltelve, mert mindenkiről és mindenről volt gondoskodva a st. louis-i világkiállításon. Csak választani kellett a sok közül és a tanulságosat megtartani. Az emberiség haladása mind az öt világrészben nagy, minden irányban az. Negyvennégy amerikai állam és ötven külföldi nemzet jött össze a versenyen, az első díjakat akarja mindegyik elnyerni. Ideális kis világ, futó benyomásokkal is az. Aki látta, eleget látott a nagyvilágból, mélyebb nyomot hagy a lélekben. A dolognak az igazi végét fogták meg. Önmagát felülmúló mesés valóság, mely meghaladt minden képzeletet. Az emberi haladás perspektíváját nyújtotta és gyönyörűséget váltott ki a lélek mélyéből.

A kiállítás gyümölcseit első sorban Missouri állam és St. Louis város szedi, iparával, vállalkozásával, másodsorban az

egész Unio, harmadsorban pedig, izelítől kapva belőle az egész civilizált világ fogja hasznára fordítani a kiállítást.

Az elméleti közgazdasági írók úgy vélik, hogy többé-kevésbé céltalanok már a világtárlatok és jelentőségük elenyészett, mert az embereket, népeket közel hozta egymáshoz a táviró, vasut, szaksajtó, szóval a kereskedelmi világ összeköttetése. Az elméleti emherek jöjjenek és lássanak, kimozdulva az álmok birodalmában másként fognak gondolkozni, okoskodni. Az amerikaiak, nem engedik elaludni dolgukat, az ő érdeklődésük nem lanyhul.

Az amerikaiak, az elméleti közgazdasági írók véleménye dacára, máris legujabb kiállítás gondolatával és tervezésével foglalkoznak. Félvilágszerte érdeklődnek utána, azért kétséget se táplálnak arra nézve, hogy ne sikerülne az. Az Unio észak nyugatti részében, Washington állam Seattle városában lesz, 1909-ben és a világnak csak az egyik fele-fog azon részt venni, és pedig a Csendes-tenger partjának az országai, e szerint Europa ki lesz zárva. Az amerikai kultúra keletről nyugatra haladván, Alakára akarják a világ figyelmöt felhívni. Japán csillogni és aratni fog. Valószínű az is, hogy Seattle, fényes esztendőnek nézve elébe, fejlődésében, nevezetes állomást fog jelezni, tul fogja szárnyalni San Franciscót, mert a világ legnagyobb, természetes kikötője Seattle öbölpartján van.

Garoffi ismét zokogásba esve, átkarolta az öreg ur térdeit és az kezével megkeresve a gyermek fejét, megsimogatta.

Ekkor valamennyien ezt mondták:

— Menj fiam, menj haza!

Apám pedig kivont engem a tömegből és utközben így szólt:

— Henrik, hasonló esetben lett volna bátorságod megtenni kötelességedet és bevalani bibádat?

Én azt feleltem, hogy lett volna.

— Add becsület szavadat, hogy megtetted volna.

Becsületemre mondom, édes apám.

Február 27-iki dátummal „A beteg tanító” cím alatt a következőket beszéli el Henrik:

Tegnap délután az iskolából kijövet elmentem meglátogatni beteg tanítóm. Belebetegedett a sok munkába; naponként 5 órai tanítás, aztán egy órai torna, 2 óra az esti ismétlő iskolában; keveset aludni, csak egy kutyafuttában enni és reggeltől estig gyötrődni: ebbe bizony tönkre mehet az ember egészsége. Ezt mondta édes anyám, s lenn a kapuszinben várt reám, míg én csak magam mentem fel. Ah, és hogy elkomorodtam, mikor a szolgáló bekisért egy szegényes homályos szobába, a hol a tanító ur feküdt. Egy kis vaságyban nyugodott: szakálla hosszúra nőtt meg, mióta nem láttam. Az egyik kezét homlokára tette, hogy jobban lásson s aztán szeretettel kiáltott felém;

— Ej, nini Henrik!

Én az ágy felé közeledtem, ő az egyik kezét rátette vállamra és így szólt:

Jól van fiacskán; szép tőled, hogy eljöttél a te beteg tanítódhoz. Csunyául vagyok, láthatod, édes Henrikem.

Hát az iskolában hogy vagytok? Mit csinálnak pajtasaid? Jól vannak, ugy-e el lehetnek nélkülem is. Ugy-e nem is érzétek hiányomat? Nem is érzétek, hogy nincs ott a ti öreg tanítótok.

Én azt akartam mondani, de hogy nem érezzük; ő azonban félbeszakított:

— No, hiszen tudom, hogy nem haragsztok reám. Aztán egyet sóhajtott.

(Folytatjuk.)

Nincs tűzifa raktár.

Fogaras, 1908. dec. 12.

Itt a csikorgó nagy tél a nyakunkon s tűzifaraktár még sincs Fogarason! Hej pedig, de sokat irkálunk, firkálunk már ebben az ügyben! A napokban a kisebb egzisztenciák, azok, akiktől az új végrehajtási novella elvette a hitelképességet, állítottak be szerkesztőségünkbe s kértek bennünket, hogy írjuk meg ezeket a sorokat, mert ők azt fel akarják küldeni kellő interpretáció mellett egészen a földművelésügyi miniszterhez.

A tisztviselő egyeslet fogarasi köre is már indított akciót ebben az ügyben, zörgettek, kilmeseltek, de eredménytelenül. A hideg csak dühöng s a kis egzisztenciák lakásából hiányzik az az eszköz, mely ellentárolójánál fogva hadat mer indítani tél apó kajánkodásai ellen s vacogtató, vicsorgató fogát csak nevetik az ablakon által.

Mi nem panaszkodunk, akik rendes dotáció mellett élünk s ha fánk fogyasztékán van hát elküldjük a 22 koronát s 4 még a fuvarért s vigan nézzük annak ellenértékében t. i. a jó tűzifában, pattogó tűz mellett a tél szeszélyét.

Van itt fa bőven a piacon stb... igen de nincs pénz, amivel a kisebb tisztviselők azt megvehessék, mert ha — mondjuk minden elsején elszakítanak 22—30 koronát a fizetésükből, hát akkor a megélhetésre mi marad? A piacon pedig ki vannak szolgáltatva ilyen hidegben a fauzsorának, mert napról napra kevesebb fát szállítanak be az erdőből s így az ár egyenes arányban áll az idővel, vagyis minél jobban bele megyünk a télbe, annál drágább lesz a tűzifa!

Itt hiába kérünk, hiába irunk, nincs semmi válasz, legfeljebb az, hogy: türelem, majd meg lesz, már csak idő kérdése, napoké, majd meg jön!

A kincstárnak rengeteg erdeje van itt, mi lenne annak itt felállítani egy tűzifaraktárt valamelyik telkén?

Különböző minőségű fát árulhatnak, többek között olyat is, amilyen évek hosszú során át az erdőben mindig kapható, amely már korhad el az erdőben s nem szabad hozzá nyulni, mert jó trágya lesz belőle. Ilyen fajta lenne a legolcsóbb az ugynevezett: „galyak, dorong fák” s így azután gradátim lehetne jobb-jobb minőségűeket árulni megfelelő áremelkedésekkel. A kincstár fa jó minőségével s szolid áraival leszorítaná a fával seftelők egész seregét s megszüntetné a fauzsorát itt Fogarason. Megszüntetné továbbá a most hangzó szálló ígét, hogy: „nem kaphatnak fát részletfizetésre mert nem nyújtanak kellő garanciát!” stb.

Nagyon sok kis egzisztencia van itt Fogarason, aki hogy fát vehessen, még váltónyargalást sem intézhet a létkérdés nehézségei, a megélhetés miatt, mert az új végrehajtási novella csakugyan lefújja a kellő garanciát és a hitelképességet.

Mint szokták mondani: „pénz beszél, kutya ugat!” Triviális szokás mondas, de igaz! Tisztelt barátaink! A kis egzisztenciák előtt meghajolva s az új végrehajtási novellát a sutba dobva, kérésüket teljesítettük s a tűzifaraktárról irtunk.

Hangjánál fogva a cikk egy cseppet sincs miniszternek írva, mert bombasztok, szóvirágok nincsenek benne s így esetleg a hatást eltéveszti.

Egyet azonban fog találni benne a miniszter: Őszinteséget és igazságot amely azonban a cícomát a sallangot nem szereti. Az igazság pedig az, hogy állíttasson fel a kincstár tűzifaraktárt Fogarason s árulja a különböző minőségű

tűzifát megfelelő szolid árak mellett. Ebből lesz bevétele s ezzel megmenti a kis egzisztenciákat az óhenhalástól, végpusztulástól!

Ha fel akarják küldeni e sorokat a földművelésügyi miniszternek, hát küldjék, mi egyről biztosítjuk önöket, tudniillik arról, hogy: Darányi Ignác ő excellenziája fenkölt gondolkozásu, humánus, jószívü ember, aki az önök egzisztenciáját szívén, lelkén hordozva bizonyára segíteni fog az önök megélhetési viszonyam s lehetővé teszi a tűzifaraktár felállítását itt a havasok tövében s a kis egzisztenciákon így segíteni fog. Kívánjuk, hogy tervük, kérelmük teljesüljön.

Halmy Gyula.

S z i n h á z.

Az első előadást telt ház nézte végig e hó 5-én. Mivel azonban a darab szövegén semmi dicsérni való sincs, Kálmán Imre talentumra valló zenéjét pedig a zenekar hiányai miatt nem élvezhették, a szereplők meg, érthető módon kimerültek, ijesztően vörösré mázoltak, gyűrött ruhájuk voltak, a színpad is, az összjáték is hevenyészett, — ez első estén tehát nem alkothattunk magunknak egyéno véleményt, mint azt: hogy Bogyó művészi nivón álló komikus és Jobai Nusi emmivalóan bájos. Korda: Lőrentei szerepében szintén kiváló volt.

Vasárnap a Kurucfurfang, ez a zenéjével és kiállításával ható népszínmű került színre, természetesen itt e két hatalmas kellék hiányozván, megint nem arattak sikert az igyekvő színészek. Vitt ugyan egy kevés derut a darabba a kitünő Szathmáriné és Bogyó, — Szatmári, Zoltán Ilona is nagyon jól alakítottak, de a közönség csak nem bír felmelegedni.

Hétfőn, az Ördög — Molnár Ferencnek ez a gyorsan világhírűvé vált, szeltemdus, gyönyörű nyelvezetű, modern vigjátéka hozta meg az első teljes sikert. Általános a vélemény, hogy minden kritikán fölül állott a hétfői előadás. De hiszen ez érthető is, amidőn a szürke bábból himes pillangóvá vált Kutinyi Karola és a kitünő művész: Szatmári kezében volt a két főszerep. Komoly ambicio, gondos tanulmányozás és tehetség jellemezte alakításukat, amelynek kitünőségeért minden dicséretet megérdemel ez a két verbeli művész. Korda rutinizott színész, jól is játszott. Zilahi szerep körére nincs megfelelő utód a társulatnál, de megjött. Az egész darab kitünően ment és nagy hatást ért el. Hétfőn es kedden már a színésznők sem eszfitották el magukat feketeire mazolt szemekkel és vörvörös halántékokkal, hanem eltaláltak a helyes színezést.

Kedden, Strausz örökbecsü édes muzsikájú Böregerében az operett eseményzet excellált. Zoltán Ilona tisztan csengő, magas, kellemes szopránja, melyet a mélyebb regiszterekben is élvezetesen használ — Albert Gizi és Seilő René bájos megjelenése, ügyessége, kedves hangja, Korda, Marosi, Dányi, Pogány és különösen Bogyó remek alakítása, a három előbbi szép hangja, az összjáték gördülékenysége, a pompás toalettek, fokozták a hatást és most már kimondhatjuk az általános véleményt, hogy ilyen

jó társulat még nem volt Fogarason, eltekintve a zenekar hiányaitól.

Jobai Nusi, Nusi, Nusi . . . azt hisszük a szerdai Kék egér előadását végigőlvett közönség nagyrésze ezeket a szavakat suttogta álmában. Olyan elragadóan bájos külsejű, kedves modoru színésznőt még nem láttunk Fogarason. Színpadi rutinja, kellemes organuma, ifjú szépsége, pazar tolettjei egycsapásra a közönség szívébe fészkeltek ezt a szép és tehetséges teremtetést, aki a legnagyobb elismerésre érdemes. A darab maga a régi mintára szabott mese nélküli francia bohózat, örült összevisszaságaival, cocottjaival és vén kéjenceivel. Nem ment elég gördülékenyen, bár a szerepek egytől egyig a legkitünőbb kezekben voltak. Szathmáriné és Sellő René elegáns, diszkrét alakja és játéka, Szatmári, Bogyó és Korda humora pompásan illeszkedett az ensemblébe.

Csütörtökön Porzsoit álalmán pályadíjat nyert színműve az: Asszony gyönyörködtette a közönséget, Kulinyi Karola és Szatmári kabinet alakításában. A darab — mint a legtöbb díjat nyert munka — sok helyen unalmas filippikákból áll ugyan, de sok erkölcsi igazság rejlik benne, vontatottá csak a költő eszméit hosszú körmondatokban kifejtő monologok teszik. Elsőrendű előadás volt a csütörtöki. Kulinyi Karola megvesztegetően bájos volt, csak néha-néha hadart egy keveset. Szatmári minden kritikán felül áll művészi gondnal nuanszirozott jellemezőseivel. Korda ezt az unszínpatikus alakot ügyesen fogta fel és helyesen interpretálta. Sellő Renét ez estén láttuk először jól játszani. Eddigi kis szerepeiben hideg, merev volt ez a csinos, fiatal leány, it azonban a félnék, naiv, érző szívű gyerekleányt bájosan alakította. Csak azt nem értjük, miért nem tapsol a közönség jobban mikor nagyon tetszik a darab, hiszen annyi örömet nem kell sajnálni tőlük.

Pénteken a Vig özvegy zóna előadásban ment, míg szombaton, lapunk zártakor a szellemes, vig Fuzsitus kisasszonyban gyönyörködhetett közönségünk. Ma, vasárnap d. u. a Falu rossza, este Az asszony verve jó kerül színre.

A jövő hét műsora a következő:

Hétfőn, Orpheusz, Offenbach örökszép zenéje, Zoltán Ilon, Dányi, és Marosival.

Kedden, Tanító nő Bródy Sándor falusi életképe Kulinyi Karolával a címszerepben.

Szerdán, Tatárjárás másodszer, Mogyorosi önkéntes sneidig szerepében ezuttal Albert Gizivel.

Csütörtökön, Naftalin, Heltai Jenő fővárosi életképe tele táncsal, dalokkal. A főbb szerepekben Jobay, Sellő, Szathmáriné, Albert Gizi, Bogyó, Korda, Szathmári és Kovácsal.

Péntek. Molnár Ferencz érdekes vigjátékát az Ördögöt ismétli meg a társulat félhelyárral.

Szombat, Varázskeringő, Strausz világhírűvé vált operettje, teljesen új díszletekkel és jelmezekkel. A darab főbb szerepeit Albert Gizi, Sellő René, Szathmá-

riné, Korda, Szathmári, Bogyó, Pogány, és Kovács játsszák. A darabot a társulat legközelebb szerepcserével ismétli meg és pedig Korda szerepét Dányi, Sellő René szerepét Jobay Nusi fogja játszani, tehát egészen nagyvárosiasan, primadonna versennyel.

Vasárnap, d. u. ifjúsági előadásul Bánk Bán kerül színre, míg este Bakonyi Kacsóh népszerű daljátéka János vitéz.

És most zárjuk le az első hetet. Nem hiába ösztöte jóakarattal adtuk meg Fehér Károlynak tavalyi távozásakor a tanácsot, — örömmel látjuk, hogy meg is fogadta azt. A szerepkörök eszerint helyesen vannak betöltve. A műsor is változatos és egészen új darabokból áll. A közönség a legnagyobb mértékben örvend az új, helyesen szervezett, jó társulatnak. Csak a férfiak némelyike nem tudja egész biztonsággal a szerepét, sőt van köztük olyan is, aki fülrepszto kiabálással és a darabban elő nem forduló tulzolt jelenetekkel, olesó viceeknek nevezhető mozdulatokkal akar hatni a mindenáron nevetni akaróknak, kacagnak is, de a jóízűsöknél épen ellenkező a hatás.

Összegezve a dolgot, közönség és színészek meglehetnek elégedve egymással ezuttal. A jövő hét pedig — ugyilatszük — még nagyobb sikereket fog hozni.

H. Gy.

H I R E K.

— Személyi hir. Hadffy Imre honvód ezredes szokásos szemleutjában az elmúlt héten városunkban időzött.

— Kinevezés. Mayer Richárd 50. sz. gyalogezredbeli ezredest, a helybeli közönségszólaló parancsnokát a 63. sz. gyezed parancsnokává nevezték ki. Így tehát Mayer Richárd közkedvelt ezredesünk, aki a közönsök és a civilek közti békés összhang, harmónia, barátság hű ápolója volt, elhagyja Fogarast. Kivánjuk neki, hogy új állomása helyén jól érezze magát s előléptetéséhez őszintén gratulálunk.

— Fogadó órák. A fogarasi m. királyi állami főgimnázium tanárai, a gyermekeik tanulmányi előmenete és erkölcsi viselete ügyében eljáró szülöket a december hó 11 én megtartott II. ellenőrző tanácskozás után az intézet tanári tanácskozó helyiségében a következő sorrendben fogadják:

December	14. hétfőn	d. e. 9—10.
		Albert János.
"	15. kedden	d. e. 9—10.
		Halmy Gyula.
"	"	10—11.
		Vodráska V.
"	16. szerdán	d. e. 9—10.
		Fridrich András.
"	"	d. e. 10—11.
		Reider Béla.
"	"	d. e. 11—12.
		Kaufmann György dr.
"	17. csütörtökön	8—9.
		Málnásy Károly.
"	"	9—10.
		Krebsz Ernő.
"	"	10—11.
		Tas Kálmán.

" 18. pénteken 9—10.

Papp István.

" 19. szombaton 8—9.

Babics Mihály.

" " " 9—10.

László Béla dr.

" " " 10—11.

Ambrózy Pál.

Fogaras, 1908. december 5-én.

Az igazgatóság.

— Kinevezés. Széll József főispán a vármegyénél üresedésben levő irnoki állásra Péter Ferenc m. kir. csendőrsvezető, orláti lakost (Szébanmegye) mevezte ki.

— Szabad liceum. E hó 5-én Lessman Henrik dr. vármegyei főorvos a modern világitást és ennek egészségügyi jelentőségét közvetlen, világos modorban magyarázta a figyelmes hallgatóságnak, élénk tetszést aratva. Ez első ciklust e hó 12-én, az égitestekről, vetített képekkel kísért magyarázattal, Papp István tanár végzi be, hogy február 6-ig pihenessen a közönség. Február 6-án kezdődik és márc. 13-án végződik be a második ciklus is.

— Uj postaügynökség. Nagyküküllő vármegyében Kissink községben engedélyezett postaügynökség dec. 16-án nyílik meg.

— Gépet az iparosoknak. Iparosaink közül, akik segítség fejében gépekhez akarnak jutni, folyamodjanak ez ügyben a brassói keresk. iparkamarához. A kamarának három tagja is van Fogarason s ebbeli szándékukkal forduljanak tehát azokhoz, az itteni tagok az iparosok kérelmét pártfogolni fogják.

— Kulturpalotát Fogarasnak. A kultuszminiszter a brassói szász Honterus-gimnázium új épületeinek a céljaira kerek: négyszázezer korona államsegélyt, a megyesi szász gimnázium új épületének a céljaira pedig folytatólag száztizezer korona államsegélyt adott. Ludvalevőleg mind a két helyen más a tanítási nyelv, bizonyára azért kapják ezt a magyar kormánytól. A miniszter ugyan, azzal indokolja meg ezt a horribilis segélyt, hogy ezzel közelebb hozza a szászokat a magyar nemzethez. Igen ám, de versemet kapnak s idővel megint többet kérnek majd. Most már ha a kultuszminiszter nemzetiségi célokra ötszáztizezer koronát tudott adni; továbbá a brassói magyar színház felépítésére szintén kilátásba van helyezve négyszázezer korona államsegély, akkor a fogarasi kulturpalotára is juthat legalább két, háromezszázezer korona államsegély. A fentiek után feltétlenül kérnünk kell nekünk is. Ne szégyenkezzünk.

— Uj szaklap. A „Vármegyei kezelő tisztviselők“ szak- és társadalmi lapja: Borsai Rezső szerkesztésében 19 oldal terjedelemben f. hó 8-án megjelent. Előfizetési ára kartársaknak 4, másoknak 5 korona. Egyes szám ára 40 fillér (?) Ez egy kissé sok, mert hiszen az Uj Idők, Vasárnapi ujság, Hét, Országvilágot megkaphatjuk ennyiért! Tartalma a következő: „Zászlóbontás“, melyben lelkesen Centralizálja a szerkesztő a kartársakat. Mintha harci riadót, tárogatót hallanánk, olyan lelkesen és szépen van megírva ez a vezércikk. Látszik soraiból, hogy szakavatott toll, költői lélek koncipi-

! **Legszébb és leghasznosabb** karácsonyi és ujévi ajándék — egy valódi **Singer varrógép** **Sánközy,** mechanikus gépraktárából (Bethlen-u. 4. sz.) !

álta. Ez után jön a „Meghívó“, azután: „Memorandum“ a belügyminiszterhez. „Alapszabályok“, „Posta“, „Levelezések.“ Sőt a लोकes szakdolgozók után óázisként tárcát is olvasunk: „Batrani“ c. verset Góga Oktavián román írótól, melyet Gagyi Jenő fordított le magyar nyelvre és végül prózát: „Én és a körülmények“ címen. S ezzel a lap első száma véget ér. Kívánjuk, hogy ez a lap hosszúéletű legyen s ne „tiszavirág!“

— **Zenes misék.** Városunk műkedvelői gárdája tehetséges taggal szaporodott. Oláh Béláné tisztán csengő iskolázott mezzszopránja ragadta áhitatra e hó 8-án a román. kath. templomban a hívőket, művészi előadott Ave Máriájával. 6-án, — mult vasárnap — Héjas Pálné énekelt gyönyörűen. A román. kath. énekkar így teljesen egész. Madácsinéban szoprán, Oláhneban mezzszoprán és Héjasnéban alt hangú, igazi művésztörőket bírva.

— **Figyelmeztetés.** A karácsonyi és újévi rendkívüli csomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és címzésre vonatkozó postai szabályokat betartja. Különösen szemelőtt tartandók a következők: 1. Pénzt, ékszert, más tárgyakkal egybe csomagolni nem szabad. 2. Csomagolásra faláda, vesszőből font kosár, viaszos vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű és csakélyebb súlyú tárgyaknál pedig erős csomagoló papir használandó. Vászonnagy papirburkolattal bíró csomagokat, göbnélküli zsineggel többszörösen és jó szorosan át kell kötni, a zsineg keresztezési pontjain pedig pecsétviaszal kell lezárni. A pecsételésnél vésett pecsétnyomó használandó. 3. A címzésnél kiváló gond fordítandó a címzett vezető- és keresztnevének vagy más megkülönböztető jelzésnek (pl. ifjabb, idősb, özvegy stb.) továbbá a címzett polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére; a Budapestre és Bécsbe szóló kleemények címrészeiben ezenkívül a kerület, utca, házszám, emelet és ajtó jelzés stb. kitéendő. A rendeltetési hely tüzetes jelzése (vármegye) s ha ott posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges. 4. A címet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, úgy a cím fatáblácskára, dőrdarabra vagy erős lemezpapírra irandó, melyet tartosan a csomaghoz kell erősíteni. A papírlapokra irt címeket mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani. Fellette kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a címrészt összes adatait feltüntetett papírlap ingyen magában a csomagban is elhelyezve arra az esetre, hogy ha a burkolaton levő címrészt leesné, elveszne, vagy pedig olvashatatlaná válnék, a küldemény bizottsági felbontása után a jelzett papírlap alapján a csomagot megis kézbesíteni lehessen. Kívánatos továbbá, hogy a feladó saját nevét és lakását a csomagon levő címrészt felső részén is kitüntesse. 5. A csomagok tartalmát úgy a címrészen, mint a szállítólevélben szabatosan és részletesen kell jelezni. Budapestre és Bécsbe szóló élelmi szereket, illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat (hust, szeszes italok stb.) tartalmazó csomagok címrészeiben, nemkülömben az ilyen csomagokhoz tartozó szállítóleveleken a tartalom, minőség és mennyiség szerint kiirandó (pl. szalonna 2 kgr., egy pulyka 3 kgr., 2 liter bor stb.) A tartalom ily részletes megjelölése a fogyasztási adó kivétele szempont-

jából szükséges és a gyors kézbesítést lényegesen előmozdítja. Kolozsvár, 1908. november 27. Dorneyi s. k.

— **Omnibusz közlekedés.** Párizs-szállodai omnibusz rendszeren közlekedik minden menő és jövő vonathoz. Az indulás mindenkör a vármegyháztól a vasut állomásig és onnan vissza. Személyenként éjjel 69 fillér, nappal 40 fillér. Teljes tisztelettel Szorea György.

— **Tanügyi lakoma.** A brassói állami főreáliskola és a román. kath. főgimnázium tanárai hétfőn este lakomára gyűltek össze Brassóban, az ottani Transylvánia külön termében a két intézetben hivatalos látogatást végzett Walther Béla kir. tankerületi főigazgató és a közökt min. megbízásából a főreáliskola ügyeit tanulmányozó Weidinger Gyula min. fogalmazó tiszteletére. A mindvégig jókedvű összejövetelen, mely a két brassói magyar középiskola tanárainak szép harmonizációját is bizonyította, Walther Béla főigazgatót úgy Szépréthy Béla főreáliskolai, miut Buslig József főgimnáziumi igazgató meleg beszédben üdvözölték, s hasonló tisztelet és rokonszenv kísérte a miniszter kiküldöttjét is. Az üdvözlésekre Walther Béla kir. főigazgató mély hazafiságtól áthatott tartalmú pohárköszöntőben válaszolt. Megköszönte a két középiskola tanárainak rokonszenvét s örömmel és elismeréssel konstataálta a magyar tanfelfiak közt uralkodó barátságot és összhangot, mely csak javára válik a nemzeti kulturának. Együttal ő is melegen üdvözölte Weidinger Gyula fogalmazót, ki viszont a méltató szíves szavakat köszönte meg érdekes felszólalásában.

— **Ifjusági előadás.** A helybeli szintársulat igazgatója, F. Károly ma, azaz vasárnap délután 4 órakor tartja meg az első ifjusági előadást. Tóth Ede Falu rossza című örökbeesü nepszínművével. A gömörmegyei putnoki születésű Tóth Ede Falu rossza című művéhez a bevezető előadást a népszínműíró földije a hanvai születésű Albert János áll. főgimn. tanár fogja tartani. Vasárnapra egy hétre pedig délután 4 órakor Katona József Bankbánya kerül ifjusági előadásra, ahhoz a bevezető előadást: Krebsz Ernő főgimn. tanár fogja megtartani.

— **A sárga rém.** A szebeni tifusz napról-napra rohamosabban terjed. A Szebenből kijáró emberek elimportálták már a bajt Vizaknára is. Az ovatos emberek, akik Budapestre—Tóvis felől Fogarasra akarnak utazni, már kikerülik a járványos fészket Szeben s Brassóba mennek s úgy Fogarasra. Jó volna, ha városunk hatósága át írta Szebenbe, hogy onnan addig míg a járvány tart senkit ki ne bocsássonak s viszont innen se utazzék senki Szebenbe. A legmesszebb menő ovóintézkedéseket szigorúan meg kell tenni.

— **Eltulajdonított díszkönyvek.** Oroszolájnek Berta nevű cselédleány tavalytélien beállt egy helybeli ur családjához bejáró cselédnek, aki különben — mellesleg emlitve — nyáron a tégiavetőkemencők munkásnője szokott lenni. Az illető család gyermekeinek a Jézuska tavaly gazdag karácsonyi ajándékot hozott többek között értékes könyveket is így: „Mackó uram utazásai I—III. kötetben Sebők Zsigmondtól, Petőfi összes költeményeit és egy díszes érdekművet stb... Oroszolájnek Bertának nagyon megtetszettek a fenti könyvek, mert elkérte azokat a gyermekeiktől olvasás végett, azal a kijelentéssel, hogy a cselédleány a könyveket — elolvasás után pár nap múlva — azonnal visszafogja küldeni. Azóta felszólították a családtagok többször, hogy vigye vissza a könyveket; de bizony a könyvek még mai napig is Orosz-

olájnek Bertánál vannak s így ő azokat eltulajdonította. Felhívjuk rá a rendőrség figyelmét.

— **A jégpálya.** A várva-várt jégpálya a fiatalok találkozó helye, a szerelmesek légyottja, ami nem tűnik fel — f. hó 5-én megnyílt. Azóta mind a két nembeli ifjuság kar a karban, kéz a kézben vígan siklik tovább a jégen s a néma, csendes, bűzös várarkát vidám zaj, kacagás tölti be. Az öreg vár pedig mogorván tekint le reájuk a magasból figyelmeztetvén őket, hogy minden mulandó a földön. Örüljete, bognizzatok tehát ifjak mig rózsás az élet, habár most olvad, mert nem tudjátok mi vár reátok a sivár jövőben, ha majd ti foglaljátok el s töltitek be a mi helyünket.

— **Helyreigazítás.** A következő sorokat kaptuk: Fogaras, 1908. dec. 11. Tisztelt szerkesztőség! A mult számban személyemre vonatkozó értesítés, kapcsolatosan egy mérsékelt román párt alakításával minden alap nélküli tisztelettel: dr. Serbán. Készséggel adunk helyet e soroknak, megjegyezvén, hogy budapesti tudósítónk híradását úgy kell érteni, hogy a mérsékelt román párt Fogarasra csak gyűlést akar tartani és eziránt tárgyal Serbán Miklóssal is, nem azért, hogy Serbán képviselő alakítsa a pártot.

— **A kórház épületéről.** Ugy szólván, még egészen nincs is kicsiszolva, rendbehozva a kórház épülete, mi már is annak a szellemével, lelkevel, belső viszonyaival foglalkoztunk. Pedig hát igaz az, hogy: mens sana, in corpore sano! Ép testben, lakik ép lélek, ha a külső nem megfelelő, nem perfekt, nem patent, azt bizony a belső organizmus is megsínyli, megszenved. Bizonyára eleget okulhattunk már a vármegye házán, amely csak nemrégén épült s azóta már is hányszor volt javítatva, restaurálva, amely annyiba került ennek a szegény vármegyének, hogy azon a pénzen még egy emeletet rakhatott volna a mostani fölébe. Jó volna tehát a kórházat szakértőkkel alaposan felülvizsgáltatni, hogy a beleépített anyag: téglá, faneműk stb. elég száraz-e s vajjon nem érheti e olyan kalamitás, mint a vármegyházát, ahol a plafont a nedves anyagtól kezdett korha ni, majd leszakadt halálal fonyogtván benne a vármegye lelket, szellemét. Ugy halljuk, hogy a kórháznál a villamfelszerelés sem egészen kielégítő, úgy hogy az elektrotechnikus mérnök kijelentése szerint félve lehet arra ravezetni a villamáramot, mert könnyen rövidzárlatok támadhatnak, amely az összes villanyeszközöket összegegetheti. Tartunk tehát ott mielőbb hivatalos vizsgálatot s győződünk meg az irrott ellenkezőjéről, vagy ha tényleg vannak bajok, hát azokat háritsuk el addig míg a szellemi élet megkezdődnek. Jól tudjuk, hogy minden ilyen átadás előtt szakértői vélemény alá kerül a középület. Epen a mende-mondák lecsillapítására szükséges tehát ennek szigorúan és mielőbb megtörténnie.

Nyilnter.

E rovat alatt megjelent közleményért nem vállal felelősséget a Szerk.

Tudomásunk szerint Roth Lajos hentes, ló b ő r ő k e t vásárol azon üzletben a hol juhust is árul. Azt hiszszük, hogy az ezen üzlettel össze nem fér.

Walther Károly és társa.

Ismerőseim és jóakaróimtól ezuton veszek szívélvez bucsut, egyben pedig köszönöm a belém helyezett bizalmukat, melyel soha visszaélni nem fogok.

Kötelezővé tettem magamnak ezutan jövetelem előre pontosan közhírré tennem és

fáradtságot sem fogok sajnálni, hogy ezután többször lehessenek b. szolgálatukra.

Ez alkalommal pedig szives tudomására adom a n. é. közönségnek, hogy a fogtechnika terén bármily előforduló javításokat u. m. lemez törések, műfog kihulás, vagy törést a Fővárosban létesített Fogtechnikai intézetemben és laboratóriumomban kérem küldeni, melyet forduló postával megjavítva vissza küldök.

Ezen javításokért díjazásokat nem kérek.

Hogy a speciáltsággal ezután is szolgálatukra lehessenek, kérem már előre, hogy ezért, mindig jövedelem első napjaiban hozzam forduló legyenek szivesek.

Maradtam kiváló tisztelettel:

Prohászka Sándor,
műfog specialista.

Budapesti címem: VII. Erzsébet-körút 29 szám.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DAVID.

Fogaras rend. tan. város tanácsa.

Sz.: 4429-908. v. t.

Hirdetmény.

Fogaras r. t. város tanácsa felhívja mindazokat, akik a város tulajdonát képező városligeti nyári mulató helynek 20-25 évre leendő ingyenes bérbevétele és kiépítése iránt vállalkozni óhajtanak, hogy ez iránti részletes feltételeikkel, esetleges tervrajzokkal is felszerelt ajánlatukat 1908. évi december hó 25-ig a város tanácsához adják be.

Fogarason, 1908. december 2-án.

Herszényi,
polgármester.

Kiadó

egy csinosan butorozott szoba és előszoba Dr. Hochmann házában.

Szám 1036-908. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fogarasi kir. járásbírósnak 1908. V. 915/1. sz. végzése következtében dr. Rosenberger János fogarasi ügyvéd által képviselt Knöpfler Jakab fogarasi l. javára 6000 kor. s jár. erejéig 1908. évi nov. hó 18-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2213 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: butorok, bolti áruk nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a fogarasi kir. járásbírósnak 1908-ik évi V. 915/2. számú végzése folytán 6000 kor. tőkekövetelés és eddig összesen 294 kor. 20 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Fogarason Bethlen-utcában leendő megtartására 1908. évi december hó 18-ik napjának d. e. 9 óra határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Fogarason, 1908. dec. hó 5. napján.

Gyárfás Ferencz,
kir. jbir. végrehajtó.

Szám 574-908. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel

közhírré teszi, hogy a brassói kir. törvényszéknek 1908. évi 7916 sz. végzése következtében Dr. Popeszkú Tivadar ügyvéd által képviselt „Venetiana“ takarékpénztár javára 253 kor. s jár. erejéig 1908. évi október hó 31-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2980 koronára becsült következő ingóságok, u. m. szarvasmarhák, lovak, takarmány és egyéb ingók nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a sárkányi kir. járásbírósnak 1908-ik évi V. 245-2. sz. végzése folytán 253 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi november hó 23 napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 101 kor. 91 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Kucsulátán alperesek házánál leendő megtartására 1908. évi december hó 18-ik napjának d. e. 9 óra határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Sárkány, 1908. évi dec. hó 4-én.

Vagner Péter,
kir. jbir. végrehajtó.

évi február hó 28 napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 95 kor. 49 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Ujsinkán a nagy utcában leendő megtartására 1908. évi december hó 21-ik napjának d. e. 11 óra határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Sárkány, 1908. dec. hó 5. napján.

Vagner Péter,
kir. bir. végrehajtó.

Privát koszt.

Dec. 15-től Csáky-u. 2. sz.

alatt jó magyar ételek,

egész vagy ebédkoszt

kapható.

„Mi-i-t?“ — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi-féle Antinicotin-cigarettahüvelyek fadóboxban.

Figyelem! Csakis a „JACOBI“ jelzettel valódi! Minden fadóbox egy érdekes búvárszkarttyát tartalmaz.

Ki szállítja a legjobb

hagymát

egész vagonnal fagymentesen, becsomagolva és garancia mellett Németországba?

Mintát és legolcsóbb árat 10,000 kgr.-ként rögtön kerünk.

Alexander Liebetrau
hagyma nagyárus.

Chemnitz i/Sachsen Fichtestrasse 26 sz.

Szám 636-908. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a brassói kir. törvényszéknek 1908. évi 2627 számú végzése következtében Dr. Serbán Miklós ügyvéd által képviselt „Furnica“ fogarasi takarékpénztár javára 90 kor. s jár. erejéig 1908. évi április hó 8-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 1023 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, lovak és juhok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a sárkányi kir. járásbírósnak 1908-ik évi V. 95-6. számú végzése folytán 90 kor. tőkekövetelés, ennek 1907.

Vegyenek csak

Sz. Pétervári sárczipo
úrfelirtetlen a tartósságban.
Valódi csak ezen
háromszögű védjeggyel

Egy nagyon jókarban levő

koncert-zongora

jutányos áron

= ELADÓ. =

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Kotta újdonságok.

Kaphatók: Thierfeld Dávid könyv-, papir- és zeneműkereskedésében.

	K. fill.		K. fill.
Fráter Lóránd, 100 dal zongorára, énekre	3.—	Báلكirálynő, magyar szöveggel	3.—
" " 3 magyar népdal	2.—	Varazskeringő, I—II. füzet, egyveleg á 3.	6.—
" " 100 szál gyertya, 100 itce bor	2.—	" teljes operett	6.—
Tatárjárás, egyveleg I—II. füzet á 3.	6.—	"	2.40
" Keringők	2.40	A Modern Betyár	1.80
" Indulók	2.40	Csibikém, kuplé	1.80
Dollárkirálynő, egyveleg I—II. füzet á 3.	6.—	Esti dal	1.80
Dollárkeringő	2.40	Vera Violetta, Operette 1 felvonásbau	3.—
Dollárkirálynő, Ringbrein dal	1.80	120 magyar dal album, írta Huber Sándor	3.—
Csók király, 1 füzet	3.—		

Ugyisint nagy választék mindenféle klasszikus kottákban, számonként 24 fillér. Nagy választék a GERŐ-féle zeneműtárban
1 szám ára 20 fillér.

K Ö H Ö G É S !

A ki saját magát vagy gyermekeit
köhögés, rekedtség, torokhurut, görcs
és számarhurutos köhögéstől meg-
menteni akarja, vegye az orvosilag
kiprobált és ajánlott

Kaiser-féle

mell-Caramelleket

a 3 fenyő jellel

5500 közjegyzőileg hitelesített bizonyít-
vány.

Csomagja 20 és 40 fill.

Szelencje 80 fillér.

Kapható: Hermann J. P., dr. Kotesveller Károly
gyógyszertárában és F. A. Pildner Steinburg ör-
angyalhoz címzett gyógyszerárában.

Egy teljesen új

kredenc

olcsó áron

ELADÓ.

Bővebbet

a kiadóhivatalban.

Hirdetések jutányos árban felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

PÉNZ

K Ö L C S Ö N T

kieszköziünk 1800 K évi fizetéstől kezdve köztisztviselőknek és katonatisz-
teknek a legtöbb esetben kezes nélkül, kötelevényre 10—30 éves tör-
lesztésre 6—6½% kamatra. Régi tartozásokat előnyösen konvertálunk. Min-
den köztisztviselő tegyen hozzánk kérdést a szükségelt kölcsön tárgyában,
mert vállalatunk a legnagyobb bankokkal állván összeköttetésben, módunk-
ban áll az egyáltalán elérhető legnagyobb összegű kölcsönt a legelőnyösebb
feltételek mellett kieszközölni.

Levélbeli kérdésközlésnél okvetlen megirandó a kölcsöntkérő neve, állása,
lakhelye, kora, szolgálati ideje, fizetése, fizetését terhelő tartozások összege és hogy
van-e biztosítási kötvénye. Ezek közlése után mi díjtalanul részletes felvilágosítás-
sal szolgálunk. Előleges költséget nem kérünk, a közvetítési díj pedig a kölcsön
felvétel után fizetendő.

Váltókölcsönt magánosoknak, tárcsahitelt nagyobb kereskedőknek,
vállalkozóknak stb. továbbá kölcsönt biztosítási kötvényre, sorajegyekre,
értékpapírokra, katonai házassági óvadéokra, vidéki takarékpénztárak és ban-
kok részvényeire egy nap alatt legolcsóbban folyósíthatunk. Kérdéskö-
zléshez válaszbélyeg csatolandó.

Gerő Testvérek,

törvaz. bej. hitelvállalata: Budapest, VIII. Rákóczi-ut 57. sz.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-Gyár

Brassóban.

Fogarasra kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. utak kereskedéseiben.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogarasra.